

OBĚŽNÍK

České katolické missie

Ročník V.

Paříž, leden, únor 1974

Číslo 1

...Kde přestává území tohoto světa a kde začíná území světa druhého? Kudy procházejí cesty do neviditelného království? Jsou tyto dvě oblasti od sebe tak ostře odděleny? Nebo se snad spíše prostupují a tento svět zakrývá onen našemu slabému fyzickému zraku, který nemůže vidět dvě věci zároveň v témž prostoru?

Jan Čep
* 31. 12. 1902 + 25. 1. 1974

Zemřel po dlouhé nemoci v pátek 25. ledna 1974 ve věku 71 let. Rodina a jeho přátelé se s ním naposledy rozloučili ve středu 30. 1. 1974 v Notre Dame de Paris.

Narodil se v Myslechovicích u Litovle, studoval na Karlově universitě češtinu a angličtinu a překládal z francouzštiny, angličtiny, němčiny a španělštiny. Jako redaktor nakladatelství Melantrich přispíval do mnoha kulturních a literárních časopisů. V srpnu 1948 opustil vlast a ušetřil si tak osud řady jiných katolických básníků, kteří pro svou víru a přesvědčení ztrávili mnoho let v žalářích. V šedesátých letech se přístup režimu k jeho dílu začal měnit a v Praze a v Brně vyšlo několik jeho starších knih.

...Vyplývá z toho, že každý lidský život je důležitý a nezaměnitelný, že každá lidská duše a lidská tvář byla stvořena pro věčnost... Každý lidský život má jakýsi smysl, byť tomu někdy odporovalo všechno lidské zdání. Nic jej nemůže o tento smysl oloupat, nic a nikdo nemůže přivést člověka ke zkáze a k nicotě, leda on sám, když k ní přivolí, když se do ní vrhne ze svobodné vůle, z odboje proti samému principu života.

Jan Čep: Básník a jeho inspirační zdroje
Litovel 1941

...Síla Čepova díla... je v intenzitě hledání životního smyslu a jistoty uprostřed rozvráceného a odcizeného světa, v intenzitě básnického vidění... Vančurovská obraznost... zasahuje v druhé polovině dvacátých let... i Čepovy první knížky, třebaže sněhuje jinak než u Vančury: k zpodobení duchovního neklidu a stesku, utrpení veškerého světa, pramenícího ze "strašného rozdělení stvoření a Stvořitele", které počíná zrozením a

končí smrtí. Brzy však nachází Čep svůj osobitý výraz...Šalda charak-
terizoval Čepovu schopnost vidění jako "jitřní zrak"...ale Čep je přit-
tom vzdálen impresionistické dojmovosti a krajinářské náladovosti...
Jeho vidění proniká k vnitřnímu dramatu postav a dějů zdánlivě prostých
a nesložitých, k nejhlubším životním vrstvám, kde má lidská existence
obnaženou podobu okamžiku napjatého mezi životem a smrtí.

Čepova próza...v podstatě krouží kolem dvojitého tématu "dvojího do-
nova", jehož jedním pólem je úděsná prázdnota a marnost pozemského pla-
hočení, pokud není osmysleno vědomím lidského poslání, druhým pólem
smrt, jež je zároveň návratem do pravé skutečnosti. Odtud i motiv času,
motiv návratu a vzpomínky, tak příznačný pro Čepovu zralou tvorbu /Dě-
ravý plášť, Hranice stínu, Modrá a zlatá/.

...Jeho obraz lidského hledání, utrpení a naděje už už zasuté a znovu
se obrozující, jeho úžas z věcí a lidí jakoby poprvé viděných v jejich
skutečné podobě, jeho jistota návaznosti a smysluplnosti lidské existen-
ce - to jsou hodnoty, pro které k nám Čepovo dílo mluví živou řečí na-
šeho věku.

"To je ta poslední jistota, že se člověk nemůže ztratit ze seřetězení
rodů, věků, vlastí, která váže a jako mohutným klenutím přepásává pró-
zy Čepovy" /F.X.Šalda/.

Platí-li tato devíza pro fyzickou bytost člověka, platí dvojnásob pro
jeho tvorbu - tak se ani Čepovo dílo nemohlo a nemůže ztratit z tohoto
seřetězení duchovního bytí národa.

E. Strohsová: Básník návratů a návrat básníka
Listy - týdeník Svazu čs. spisovatelů č.12
z 27.března 1969

...Vnímá návštěvu z Prahy s úsměvem úst a očí, paní mi řekla, že každý,
kdo přijde z donova, mu nese nečekanou radost a vrací mu kousek život -
ní síly...Mluví pomalu, zřetelně, ná slova čisté, nánosen nového času a
nových konverzačních nedbalostí neporušené řeči. I při té namáhavé prá-
ci, kterou je pro něho hledání a skládání slov, zachovává rád své nej-
čistší mateřštiny...Přerušuje slova zámlkami a bloudí živýma očima po
pokoji, obloženém travozeleným dřevěným ostěním, plném knih...O knihov-
na je přena vybledlá fotografie naminky, zelená snítka, destičky s by-
zantskými motivy...O vlasti a o donovu skoro nemluví, ale zdá se jí, že
v něm nepřetržitě žije. Ptá se, jestli jeho knížky opravdu vyjdou. Oči
se mu každou chvílí zažehují vnitřní jiskrou, cítí přicházející jaro.
Odcházel jsem s vědomím, že se tu v tichu pomalu uzdravuje hluboký,
jenný a spravedlivý člověk a unělec, který si zaslouží, aby byl znovu,
velkým práven umění, které vytvořil, navrácen naší kultuře a objeven
mladé generaci, která dnes sotva zná jeho jméno.

S. Machonin: V Paříži u Jana Čepa
Listy - týdeník Svazu čs. spisovatelů č.13
z 3.dubna 1969

Přátelé,

u příležitosti nového roku dostala Česká misie od našich krajanů něko-
lik dopisů s přáním požehnaného roku a všeho nejlepšího. V žádném z
těchto dopisů nechyběl peněžitý příspěvek na činnost misie a na Oběžník.
Dovolte nám na tomto místě všem pisatelům poděkovat nejen za finanční
pomoc, ale i za dobrou vůli a zájem, který dokazuje, že naše úsilí zů-
stat ve spojení a pokračovat v díle započatém Otcem Bernáčkem, nebude
bezvýsledné.

Farní výbor.

Dopisy a peněžité dary zaslali:

Paní M.Monzerová, paní M.Didoski z Montlucon /2x/, paní L.Feygl z Avon, paní L.Streitig z Paříže, Ct.sestra M.Dolečková z Virieu /Isere/, pan A.Smutek z Vernon /Eure/, pan B.Rudolský z Halluin /Nord/ a pan J.Stebeta z Montesson, který doufá, "že se nám podaří zachránit práci Otce Bernáčka" a domnívá se, že "všichni Češi a Slováci by měli zaslat Misii adresy svých známých žijících v Paříži a jejím okolí". Tento dobrý nápad bychom však chtěli ještě rozšířit a doplnit: snad by se daly zaslat adresy krajanů majících zájem o činnost naší Misie z celé Francie, nejen z Paříže a okolí.

Neuvěřitelné, ale pravdivé!

Náš Oběžník vstupuje do pátého roku své existence! Od svých skromných počátků v r.1970 se postupem času vypracoval až na 6ti a 8mi stránkový dvouměsíčník, který nás nejen pohotově informoval o všech akcích naší farnosti, ale přinášel mnohdy i podněty k zamyšlení. "Člověk se má zapojit do uskutečňování plánu Boha-Stvořitele a se všemi lidmi - spoje - nými silami - má bojovat proti všem formám nespravedlnosti a zla", čteme na př. v 5.čísle Oběžníku z února 1971.

Odchodem Otce Bernáčka se Oběžník ocitl téměř na okraji zkázy, avšak díky pochopení a zájmu z míst i zcela nečekaných budeme snad moci v jeho vydávání pokračovat. Samozřejmě, všechno je závislé na zájmu a pochopení všech, nejen několika málo lidí.

Do nového ročníku přejme tedy všichni Oběžníku šťastnou cestu a sem tam i nějakou podporu čtenářů - a to nejen finanční. Jsme totiž zvědaví na vaše názory, rádi bychom se s vámi podělili o vaše starosti i radosti a bylo by ideální, kdybychom si navzájem mohli pomáhat - slovem, radou i skutkem. K tomu je však třeba především získat důvěru čtenářů. Důvěru ve "svůj", živý, aktuální, křesťanský a "přesto" zajímavý /: když skromnoučký/ časopis. A takovým časopisem by se právě Oběžník chtěl stát..

Paní Marii Bělehrádkové děkujeme za přednášku o české hudbě, kterou jsme vyslechli ve farním sále dne 3.11.1973. Pro ty čtenáře Oběžníku, kteří se nemohli přednášky zúčastnit, otiskujeme stručný výtah.

Marie Bělehrádková

K historii české hudby 17. a 18. stol.

Počátky české hudby sahají do nejranějšího našeho národního života. V 9.stol. byly naše země křižovatkou dvou kultur: byzantské z východu a románské ze západu, které k nám pronikaly zároveň s křesťanstvím. Nejstarší naše píseň Hospodine pomiluj ny, je jak slovy tak i hudební formou plodem kultury byzantské. Postupem času však vliv kultury západní převládá. Rozkvět naší hudby se projevuje v době husitské. Nejznámější z husitských písní Kdož jste boží bojovníci, inspirovala také B.Smetanu k Blaníku a Táboru v cyklu Má vlast.

Mistr Jan Hus a Jeronym Pražský tvořili a podporovali náboženské písně při bohoslužbách. O jejich rozkvět a rozšíření se zasloužily Jednoty českých a moravských bratří, neboť z nejlepších sestavují kancionály. Také Komenský sestavuje kancionál písní pro povzbuzení exulantů v těžkých dobách po uzavření míru v Osnabrücku, kdy naděje na návrat do vlasti byly zmařeny.

Za Rudolfa II. se Praha stala centrem evropského hudebního života. Po jeho smrti pražský dvorní orchestr sice zanikl, brzy se však objevují

výborní skladatelé, z nichž někteří odcházejí za hranice, aby mohli svobodně pracovat. Byli mezi nimi i Josef Mysliveček, který odešel do Itálie, Stamitz do Německa, Dusík a Rejcha do Paříže. Emigrantští skladatelé přispěli značnou měrou k vývoji evropské hudební formy. Stamitz se stal dokonce zakladatelem Mannheimské hudební školy a hudební formy klasičké symfonie. F.X.Bixi, J.Mysliveček a celá řada jiných, vytvořili rozsáhlá díla. J.Mysliveček dostal ve 34 letech diplom Filharmonické akademie v Bologni a stal se slavným v celé Evropě zejména po provedení oratoria Abrahám a Izák v Mnichově. Z Mnichova se však vrátil do Říma s naloženým zdravím, zaviněné mylným léčením mnichovského lékaře a zde brzy na to umírá.

Anglická historička Mrs.Newmarch poznamenává, že české utrpení a bída té doby byly světovým kulturním ziskem. Čechy a Morava koncem 18.stol. jsou již všeobecně uznávány za konservatoř Evropy.

V r.1787 přijel do Prahy, na pozvání manželů Dusíkových, W.A.Mozart. Zatím co Víden byla k němu tehdy ještě chladná, dostalo se mu v Praze královského přijetí. Figarova svatba, Pražská symfonie, opera Don Giovanni nadšeně oceněná Pražany, dala Praze oprávnění nazývat se městem Mozartovým. Ve vlasti se tehdy mimořádně uplatňují mistři varhaníci hlavně v klášteře Strahovském s mistry Kuchařem a Segerten. Poslouchat jejich hru znamenalo slyšet největší hudební umění té doby. Ale nejen virtuosoové, i prostí členové kapel byli velmi často dokonalí muzikanti. Na zač. 18.stol. hr.Špork poslal dva své české hajné do Paříže, aby se tam naučili hře na lesní roh, u nás ještě neznámý. Navíc k rozkvětu české hudby přispělo založení konservatoře v Praze r.1811 českými šlechtici, která byla první svého druhu ve střední Evropě.

Důležitou roli v našem kulturním vývoji hrála i národní, lidová píseň. Dle Státního ústavu pro lidovou píseň bylo zaznamenáno 25 tisíc písní z té doby. Písně tohoto druhu pomáhaly snášet našemu lidu bídu a útlak, ale vyjadřovaly i radosti prostých lidí. Národní písně jsou skutečným obrazem dokonalosti a čistoty národní tvořivosti a jedním z nejkrásnějších skvostů naší vlasti. I velcí cizí skladatelé jako H.Berlioz, P.I.Čajkovskij a Ch.Burney, obdivovali hudební nadání českého lidu. Koncem 18.stol., v době národního obrození, ozývají se písně, toužící po národní svobodě. Nedostatek umělecké vytríbenosti a dokonalosti byl rahrazován vroucností zpěváků. V té době vznikla také naše národní hymna Kde domov můj. Naštěstí se objevuje na hudební scéně B.Smetana, který svým dílem rázem povznesl naše hudební umění znovu na úroveň světovou.

"V hudbě život Čechů" - tato slova pronesl B.Smetana při poklepu na základní kámen Národního divadla.

Ano, hudební záliba a nadání českého člověka je v základech jeho charakteru. Tyto vlastnosti se osvědčily v osudových dobách našeho národa a staly se i důležitou hodnotou v našich politických zápasech.

Naše zprávy

- o "Katolická duchovní služba pro Čechy v cizině" v Římě, vedená mons. dr. J.Škarvadou, uspořádala koncem m.r. pro krajany žijící ve Skandinávii jakési volné Symposium. Konalo se o svátcích Všech svatých a vedli je dr.Vrána a dr.Skalický. Podstata Symposia byla v tom, že při mši sv. bylo proneseno jaksi "provokativní" rozjímání a po mši sv. se o něm diskutovalo. Zjistilo se, že většina návštěvníků, ač byli přítomni věřící i nevěřící, projevila o věci duchovní zájem a chce v Symposiích pokračovat. Druhou zemí, které "Katolická duchovní služba" podobné Symposium nabídla je Francie. Tuto nabídku Farní výbor vašim jménem s vděčností přijal. Zbývá pouze dohodnout s KDS datum konání Symposia, které vám bu-

de včas oznámeno buď v kostele nebo v příštím čísle Oběžníku-a ... našim poměrům odpovídající návštěva Symposia a váš zájem o prohloubení vnitřního života, "který jediný nám dnes může pomoci přežít prázdnotu východního i západního Materializmu"./E.K./

- o Organizace Auto-Défence Familiale de l'Occident Chrétien ve Francii vydala leták určený rodičům, ve kterém upozorňuje na nebezpečí pranení z vydávání publikací pro sexuální výchovu mládeže. "Pod rouškou sexuální výchovy je našim dětem předkládána Encyclopédie de la vie sexuelle, která je však dílem zcela perverzním", praví se v letáku. Na několika příkladech je dokazováno, že toto tvrzení je pravdivé a leták končí výzvou, aby rodiče nebyli lhostejní k tomuto ničení rodin a podporovali všechny akce organizace Auto-Défense Familiale.
- o Předseda švýcarské větve Společnosti pro vědy a umění a Masarykova fondu Přemysl P i t t e r obdržel literární cenu curyšské kantonální vlády za své spisy, z nichž některé vyšly i česky /Oheň na zemi 2,80 šv.fr. Na předělu věků 3,80, Nad vřavou nenávisti 10,00 šv.fr./ Případní zájenci mohou tyto spisy objednat přímo u autora: P.Pitter, Gartenstr. 9 8910 Affoltern am Albis, Suisse.
- o 18.listopadu 1973 zemřel v Praze ve věku 80 let český hudební skladatel Alois H á b a , tvůrce čtvrtónového systému a teoretik nových hudebních směrů.

Ohlášené přednášky:

16. 3 1974 - Hr.Kinsky: Historie chovu koní a dostihů v Čechách

6. 4. 1974 - M.Bělehrádková: M.Tyrš a B.Smetana ve službách čes.národa

- o V sobotu 19.1.1974 přednášel ve farním sále prof.A.Snejdárek o vzniku a vývoji novodobého českého národa. Četně navštívená přednáška byla vyslechnuta s velkým zájmem a po přednášce se rozvinula živá diskuse. V sobotu 16.2.1974 nás seznámila přednáškou se životem pianisty J.L.Dusíka paní D.Trnková. K této přednášce se ještě vrátíme v některém z příštích čísel Oběžníku. Oběma přednášejícím děkujeme za hodnotné a svrchovaně zajímavé večery.
 - o Prosíme naše čtenáře, aby onulvili špatnou grafickou úpravu minulého čísla Oběžníku. Tuto "tiskařskou nehodu" nebylo možno předem předvídat a tak jsme - časově tísňeni - rozeslali Oběžník v této nevyhovující a nevábne úpravě.
 - o Kohoutkova kometa-ohlašovaná všemi světovými časopisy /včetně Oběžníku/ jako divadlo století, zklamala své diváky: její ohon se nezažehl jak se všeobecně předpokládalo a tak "Kohoutek" minul naší Zemi nepozorován laickou veřejností.
 - o Oznamujeme vám nejnovější adresu Otce Bernáčka: P.A.Bernáček, OSA Katholisches Pfarramt, 7141 - Steinheim / Murr, RFA
- Důležité upozornění: Všechny dárce, kteří posílají příspěvky šekem, prosíme: Zasíláte-li bankovní šek /chèque bancaire/, uveďte titul Mission Cath. Tchèque. Zasíláte-li však poštovní šek /chèque postal/, titul neuvádějte! Jinak není možné vaše peníze inkasovat a šeky vám musíme vrátet.

"OBĚŽNÍK - CIRCULAIRE" - Janvier-Février 1974 - Bulletin de la Mission Cath. Tchèque. Périodique paraissant 6 fois par an /Abonnement: 6,-Frs/
Editeur responsable: Mgr.H.Parolek, Mission Cath.Tchèque,
49,rue de Turbigo, Paris 3e -